

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Trofætwitch eller feltornitologi

HAANING I FELTEN Twitcher du for at gøre din årsartsliste længere? Er det et nyt kryds på din DK-liste der er det afgørende? Er det for at få en ny art på memorykortet? Er det blot et trofæ eller er det også for at du kan opleve feltkendetegn, jizz og for at blive klogere?

Fundet af middelhavsstenpikeren ved Sundstrup den 26. december 2018 var et højst overraskende vinterfund. Jeg var selv til stede den 27. december og fik en fin oplevelse. Fuglen sås godt, og det virkede let at bestemme den til vestlig middelhavsstenpikker på baggrund af den helt ensfarvede lyst brune overside og bryst, helt uden mørkere okkerfarvning som man ellers ville forvente af en østlig middelhavsstenpikker. Nogle har skrevet at vestlig middelhavsstenpikker, farvetonemæssigt og de lysebrune farvers ensartethed, minder om ørkenstenpikkens ditto. Det giver jeg dem ret i.

Vestlig Middelhavsstenpikker, Sundstrup den 28. december 2018. Bemærk ensartetheden i de lysebrune partier, inklusiv brystet. Foto: Allan Haagensen

Det er vigtigt at få fastslået hvor vidt det er en østlig eller en vestlig middelhavsstenpikker.

Et nyligt studie har vist at østlig og vestlig middelhavsstenpikker, ifølge forskere, bør blive behandlet som to forskellige arter. [Studiet som blev præsenteret den 12. november 2018](#), viser nemlig at der er så stor forskel i fuglene mitokondrie DNA, at det skulle være tydeligt, at de to typer har udviklet sig hver sin vej og på hver sin måde, og dermed bør regnes for to forskellige arter.

Det er jo spændende, og her vil mange nok tænke, at det er ud fra et krydsmæssigt synspunkt, at jeg mener, det er spændende. Tjah, også det, jeg fører nemlig også liste (men havde både vestlig og østlig middelhavsstenpikker før mit twitch den 27. december), men frem for alt synes jeg, at det er spændende at vi: 1) Får bestemt fuglene korrekt og 2) At vi får et så korrekt billede af, hvordan fundene fordeler sig herhjemme mellem henholdsvis østlig og vestlig middelhavsstenpikker og 3) At man får muligheden for at se og opleve en art, man ellers skule rejse tusindvis af kilometer for at få et se, og tilmed i en dragt man oftest ikke oplever, da det oftest drejer sig om ynglefugle, når man er ude at rejse i deres udbredelsesområde.

At twitcher kan give dig mulighed for en ny viden for dig selv, og det bør, i mine øjne, appellere til at man enten sætter sig ind i kendetegnene inden man tager afsted for at se fuglen, eller på stedet noterer sig indtryk og karakterer, og derefter undersøger nærmere, når man kommer hjem, hvordan kendetegnene og forskellene bør være. Dels for at bidrage til en bestemmelse, dels for at bekræfte karakterer og dels for at blive klogere, og dermed blive en dygtigere feltornitolog.

Twitichere ved Sundstrup den 27. december 2018. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Min oplevelse er at en hel del birdere mest tager afsted for at se, fotografere og krydse fuglen. Det er med andre ord mest krydset – enten på artslisten eller på memorykortet i kameraet der køres på. Selvfølgelig tæller oplevelsen, det kuriøse, det er at se en sjælden fugl på vores breddegrader. Snakken går imidlertid meget på hvad man kan krydse og hvilke nye arter der på det seneste er splittet.

Det andet med feltkendetegn interesserer ikke tilstrækkeligt. Det tager andre sig af.

Det er mit håb at flere i højere grad, vil tage ud og tænke mere over hvordan den feltbestemmelsesmæssige oplevelse er. Hvilke indtryk giver fuglen dig? Hvad er dit indtryk af farver? Hvordan oplever man haletegninger, flugtmåder, kald etc...

Fotos er vigtige. DNA-prøver er vigtige. Stemmeoptagelser er vigtige. Opklaring er vigtig.

Men dine egne indtryk af middelhavstenpikkeren er vigtige. Hvorfor tror du det er en vestlig? Hvordan virker haletegningen på den flyvende fugl? Hvordan synes du de brune farver virkede? Hvornår oplevede man at der var antydning af øjenbrynsstriben?

Dine egne indtryk af den iberiske gransanger er vigtige. Hvordan var dine indtryk af den i forhold til hvordan du oplever gransangere? Var benfarven lysere? Virkede ansigtet anderledes?

Dine egne indtryk af lomvier i overgangsdragt er vigtige. Hvordan oplever du den brune farve? Kan det mørkere hoved måske få dem til at virke mere kompakte?

Dine egne oplevelser med den mongolske piber er vigtige. Også selvom du kun så den i flugt. Virkede den tyk? Slank? Langhalet? Korthalet? Storhovedet? Småhovedet?

Dine egne oplevelser med den lille gulbug er vigtige. Hvad var dine indtryk af øjenbrynsstriben? Hvordan virkede tertialtegningen? Virkede den langnæbbet? Synes du at den var phylloscopusagtig – eller siger du det blot fordi andre har sagt set?

Dine egne oplevelser med stillehavslommen er vigtige. Hvordan var dit førsteindtryk? Hvor tydelig så man hageremmen? Kunne man få indtryk af en hvid lårplet? Hvordan var hovedformen?

Der har været masser af muligheder i 2018 for at opleve sjældne fugle på mange andre måder end blot at få oplevelsen af et nyt kryds på listen. Grib chancerne når du får mulighed for det, også selv om du har set arten før.

Det gælder også når man får oplevelser med hjemlige arter. Stil de samme spørgsmål som ovenfor når du står med en gransanger, en rørsanger, en sortstrubet lom, en havlit, en ringdrossel, en vandrefalk osv.

Det er dine egne indtryk, der er vigtige. Både i forhold til at få ret i en bestemmelse, men også i forhold til at forholde sig til en fejlbestemmelse. Begge dele er vigtige i ens udvikling som feltornitolog, birder, ornitolog eller whatever man vil kalde sig. Karaktererne kan ses på dine fotos, men det er dine egne indtryk, set med dine øjne og hvor din hjerne er brugt, der udvikler dig som feltornitolog. Ikke nødvendigvis din lange artsliste eller dine mange trofæer på memorykortet.

Det handler ikke om at opfinde den dybe tallerken igen og igen. De fleste feltbestemmelsesartikler er nemlig skrevet. Det handler om dig og om at dygtiggøre dig selv.

Men det kan selvfølgelig være, at du ikke har lyst til at være eller blive en feltornitolog? I så fald kan du se bort fra denne artikel....

Tak til Allan Haagensen for det flotte billede af vestlig middelhavsstenpikker som jeg har lånt fra DOFbasen.

 Dato:
05. 01. 2019

 Skrevet af:
Henrik Haaning Nielsen

 Fotos af:
Allan Haagensen
Henrik Haaning Nielsen

 Emner:
FELTBESTEMMELSE

 Tags:
FELTBESTEMMELSE, FELTORNITOLOGI, HIT, TROFÆTWITCH, TWITCH, TWITCHERE, VESTLIG MIDDLEHAVSSTENPIKKER

 Kilder

Journal of Evolutionary Biology

